

Motion till riksdagen 2019/20:1007

av **Johanna Haraldsson (S)**

Livslångt lärande och stärkt omställningsförmåga

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omställning och livslångt lärande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Snabb teknisk utveckling kräver ett mer flexibelt utbildningssystem. Många företag och offentliga verksamheter uppger att de har allt svårare att hitta rätt kunskap och kompetens till sina tjänster, samtidigt som behovet av att vidareutbilda redan anställda ökar. Digitalisering och robotisering gör att förändringarna på arbetsmarknaden går allt snabbare. Sveriges förmåga att konkurrera med kunskap och kompetens på en allt mer globaliserad marknad är beroende av att människor i vårt land kan ställa om flera gånger under ett arbetsliv och att vi har ett utbildnings- och studiefinansieringssystem som möjliggör livslångt lärande.

Människors vilja och möjlighet att studera är beroende av att utbildning är tillgänglig och kan erbjudas på fler och mer flexibla sätt. Det kan handla om deltid och distans för att du ska kunna kombinera arbete och studier eller genom fler korta utbildningar och kurser på både gymnasie- och högskolenivå. Även yrkeshögskolans kurser bör i större utsträckning kunna läsas utan att man deltar i ett helt program.

För att göra utbildning mer tillgänglig bör alla utbildningsformer stödja kompetensutveckling och livslångt lärande. Här behöver det övervägas om universitetens och högskolornas finansieringssystem ska ses över för att möjliggöra detta, men också huruvida universitet och högskolor behöver öppnas upp för att göra utbildning tillgänglig för fler genom organisation, resurstilldelning och antagningskrav. Möjligheten att i olika åldrar läsa en yrkesutbildning behöver öka för att förbättra omställningsförmågan på arbetsmarknaden.

Validering och kartläggning av individers kunskap och kompetens är viktigt för att bygga på och möjliggöra steg vidare i utbildningssystemet och nytt arbete. Därför behöver valideringsinsatser vara enkla, standardiserade och tillgängliga i hela landet.

En annan fråga som behöver belysas i sammanhanget är studiefinansiering för individen. När kunskaps- och kompetenskraven snabbt förändras, behöver våra studiemedelssystem reformeras så att de upplevs ge möjligheter till omställning och vidareutbildning. Hela samhället är beroende av att omställningen fungerar – företag, staten och individen. Då är det inte rimligt att det enbart är individen som tar det ekonomiska ansvaret genom studielån. Det är viktigt att alla parter tar ansvar för studiefinansieringen.

Steget till att delta i även kortare utbildning eller kurser kan av studieovana upplevas som enormt. Därför krävs det fler insatser än ekonomiska för att motivera dessa individer som många gånger är de som kommer vara i störst behov av att fylla på med nya kunskaper för att fortsatt vara attraktiva på arbetsmarknaden. Folkbildningen kan spela en viktig roll för att motivera och riva upplevda hinder för att delta i vidareutbildning och kompetensutveckling.

Livslångt lärande och bättre omställningsförmåga på arbetsmarknaden är förutsättningar för att stärka vår framtida konkurrenskraft. Detta kräver ett reformerat utbildningssystem.

Johanna Haraldsson (S)